

19:16-25 Five **ביום ההוא**'s (continued)

 1. Rashi's **הגא** Tehillim 107:27, Shir haShirim 2:14

2. Abarbanel to Yeshayah 19:17

הוא מלשון "חג לד' מידי שנה בשנה", והוא בלי ספק מה שאמר זכריה הנביא (יד:טז) "והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלים ועלו מידי שנה בשנה להשתחות למלך ד' צבקות ולחוג את חג הסוכות", וכבר אמר הנביא הנזכר (יד:יח) "ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה, ולא עליהם תהיה המגפה אשר יגוף ד' את כל הגוים אשר לא יעלו לחוג את חג הסוכות", שפירושו כפי הפשט בתמיהה כלומר, האם יחשבו שלא עליהם תהיה המגפה אשר יגוף ד' את כל העמים שבאו לצבוא על ירושלים? והמגפה הזאת תהיה למצרים על אשר לא יעלו לחוג את חג הסוכות. הנה על זה באמת אמר כאן... כי יפחדו מעונש הגזרה ההיא ואותה קרא "עצת ד'", ולכן יעלו לירושלים לחוג את חג ד' בפחדם מהמגפה.

It is from the language of "A *chag* for Gd annually." Without a doubt, this is what Zechariah 14:16 referred to, "And all who remain from all of the nations who attacked Jerusalem, they shall ascend annually to bow before the King, Gd, Master of Multitudes, and to celebrate the *chag* of Succot." And this prophet already said (14:18), "And if the family of Egypt will not ascend and will not come, will they not experience the plague Gd will bring against all of the nations who do not ascend to celebrate the *chag* of Succot?" The simple explanation is of wonder: Do they think that the plague Gd will bring against all of the nations who attacked Jerusalem will not be upon them? And this plague will be for Egypt for not ascending to celebrate the *chag* of Succot. Upon this, in truth, it said here... They will fear the punishment of that decree, which it called "the counsel of Gd," and therefore they will ascend to Jerusalem to celebrate the *chag* of Gd, for fear of the plague.

3. Abarbanel to Yeshayah 19:18

כדי להודיע שתהיה בין מצרים וארץ יהודה אהבה ואחוה, יאמר שעתה ארץ מצרים ידברו שפת כנען, לפי שיהיו להם שפה אחת ודברים אחדים מפני אהבתם, וגם בענין האמונה. וכתב ה"ר אברהם אבן עזרא שזה עדות שהכנענים היו מדברים בלשון הקודש, וזה עדות שקר הוא כי לא אמר שפת כנען על לשון הכנעניים, כי אם על שפת בני יהודה שהיו יושבים בארץ כנען.

To inform that there would be love and brotherhood between Egypt and Judea, it said that now Egypt would speak the language of Canaan – they would have one language and many words due to their love, and also [they would be aligned] in faith. Rabbi Avraham Ibn Ezra wrote that this shows that the Canaanites spoke *lashon hakodesh*, but this is false testimony. It did not say "the language of Canaan" about the language of the Canaanites, but about the language of Judah, who dwelled in Canaan.

4. Radak to Yeshayah 19:18

ואמר "כנען" לפי שמצרים וכנען היו אחים בני חם, ונפלה ארץ כנען לישראל לנחלה ושבה ארץ כנען כנכרים למצרים, ועתה ישובו אליה כאלו היא לכנען אחיהם כי יחשבו ישראל אחים:

It said "Canaan" because Egypt and Canaan were brothers, sons of Cham, and Canaan fell to Israel as a portion and so Canaan became foreign to Egypt. Now they would return to it as though it belonged to their brethren, Canaan, because they would consider Israel their brethren.

5. Talmud, Menachot 110a

מאי "עיר ההרס יאמר לאחת"? כדמתרגם רב יוסף: קרתא דבית שמש דעתיד למיחרב, איתאמר דהיא חדא מנהון.

What is "A city of *heres* will be said of one of them"? As Rav Yosef explained: The city of Beit Shemesh will be destroyed, and it will be said that this was one of [those cities].

6. Two Approaches to the Egyptian (and Assyrian) Reform

- (1) These nations are accepted by Gd, when they accept Gd
- (2) These nations remain on a lower level

 7. Tosafot to Menachot 109b **והעלה**

תימה הרי יש כאן איסור שחוטי חוץ! ונראה דלבני נח היה מעלה (לעובדי כוכבים) הנודרים נדרים ונדבות.

This is surprising; there is a prohibition against slaughter outside [the Beit haMikdash]! It appears that this was for Noachides, bringing offerings for those who vowed such voluntary offerings.

8. Abarbanel to Daniel 11:14

כל הפרשיות האלה צעקו חוצה שאין חרבן מצרים זה אחד מהנזכרים אשר עברו עליה, ואין המזבח ההוא בסבת מפלת סנחריב, ולא גם כן מחוניו הכהן, כי יהיה אם כן מזבח עבודה זרה או לכל הפחות שוחט ומעלה בחוץ והוא עון פלילי, ואיך ינבא ויעיד עליו כמבשר טובה וכבוד?...

All of these passages cry out that this destruction of Egypt is not one of the aforementioned, which happened in the past, and that altar is not catalyzed by the fall of Sancherev, and also not from Chonyo the kohen, for then it would be an altar for idolatry, or at least a criminal act of slaughter and offering outside [the Beit haMikdash]. How could he prophesy and pledge this, as though heralding benefit and glory?...

9. Radak to Yeshayah 19:23

"ועבדו מצרים את אשור" - ופירוש "עם אשור", שניהם יעבדו את ד', וישראל תהיה להם שלישיה:

"And Egypt shall serve *et Assyria*" – Meaning "with Assyria". Both will serve Gd, and Israel will be the third with them.

10. Malbim to Yeshayah 19:22 (Approach 1)

אומר, מעתה לא יתנהג ד' עם מצרים כאשר יתנהג עם אומה אחרת מאומות השנואים בעיניו, אשר עת ינגוף אותם הוא דרך נקמה להשחית האום הזה ולבלעו. לא יהיה כן אצל מצרים רק עת ינגף ד' את מצרים, יהיה זה דרך רפואה, שאם יליזו מדרך הישר יגוף אותם כדי שע"י המגפה יתנו אל לבם... וירפא אותם:

He says that from now on, Gd will not act with Egypt as He acts with other nations of those who are rejected in His eyes, whom He strikes as vengeance to destroy and swallow up the nation [for its sins]. Not so for Egypt. Only, when Gd strikes Egypt it will be for healing, such that when they veer from the straight path Gd will strike them, so that via the blow they will take it to heart... and He will heal them.

11. Talmud, Megilah 13b (Approach 2)

אין הקב"ה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחילה, שנאמר "כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים. (הושע ז:א)" אבל אומות העולם אינו כן מכה אותן ואחר כך בורא להם רפואה שנאמר "ונגף ד' את מצרים נגף ורפוא."

Gd does not strike Israel unless He creates the cure for them first, as in Hosheia 7:1, "When I healed [lit. 'wished to heal'] Israel, and the sin of Ephraim was revealed." But not so for the nations; He strikes them and then He creates a cure for them, as in, "And Gd will strike Egypt, striking and healing."

12. Problematic partnerships Kings II 15:19; Lamentations 4:17, 5:6; Hosea 12:2

13. Ibn Ezra to Yeshayah 19:24 (Approach 1)

יהיו באשור אנשים שיכירו ד', וכן במצרים יותר, והנה ישראל יהיו ברכה כי יתברכו במ מצרים, ואנשים מאשור יכירו ד':

There will be, in Assyria, people who recognize Gd, and in Egypt more. And in Israel shall be blessing, for Egypt will bless themselves with them, and those of Assyria [who] will recognize Gd.

14. Rashi to Yeshayah 19:24 (Approach 2)

ואמר הנביא על ידי הנס שיעשה לחזקיהו יגדל שם של ישראל למעלה ויהיו חשובים כאחת מאלו הממלכות לברכה ולגדולה:

The prophet said that via the miracle He performs for Chizkiyahu, the name of Israel will be elevated, and Israel will be viewed like one of these nations, for blessing and greatness.

15. Radak to Yeshayah 19:25 (Approach 1)

ברוך עמי מצרים ששבו להיות עמי. ומעשה ידי אשור - שהכירו שהם מעשה ידי ואני הקל ואין עוד. ונחלתי ישראל - ישראל הם נחלתי מקדם...

"Blessed is My nation, Egypt" who returned to be My nation. "And My handiwork, Assyria" – who recognized that they are My handiwork, and I am Gd and there is no other. "And My portion, Israel" – Israel, My portion from long ago...

16. Rashi to Yeshayah 19:25 (Approach 2)

ברוך עמי - ישראל אשר בחרתי לי לעם בהיותם במצרים:

"Blessed is My nation" – Israel, who I selected as My nation when they were in Egypt.

Conversion in the time of Mashiach, Revisited

17. Midrash, Bereishit Rabbah 39:14

"ואת הנפש אשר עשו בחרן," ... אמר רב הונא אברהם היה מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים.
"The *nefesh* they made in Charan" ... Rav Huna said: Avraham converted the men, and Sarah converted the women.

18. Talmud, Yevamot 47b

קיבל, מלין אותו מיד. מ"ט? שהווי מצוה לא משהינן.
Once he accepts, we circumcise him immediately. Why? We do not delay a mitzvah.

19. Talmud, Pesachim 87b

לא נגלו ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים
Israel was exiled among the nations only so that converts would be added to them.

20. Michah 4:1-3

והנה באחרית הימים והנה הר בית ד' נכון בראש ההרים ונשא הוא מגבעות ונהרו עליו עמים: והלכו גוים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ד' ואל בית אללקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלם: ושפט בין עמים רבים והוכיח לגוים עצמים עד רחוק וכתתו חרבתיקהם לאתים ונתתיקהם למזמרות לא ישאו גוי אל גוי חרב ולא ילמדון עוד מלחמה:

21. Zechariah 14:16

והנה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלם ועלו מדי שנה בשנה להשתחות למלך ד' צבקות ולחג את חג הסוכות:

22. Yeshayah 66:23

והנה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו ובוא כל בשר להשתחות לפני אומר ד':

23. Yeshayah 56:6-7

ובני הנכר הנלוים על ד' לשרתו ולא הבה את שם ד' להיות לו לעבדים כל שמר שבת מחללו ומחזיקים בכריתתי: והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפילתי עולתיקהם וזבחיקהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

24. Yoel 3:1-2

והנה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם זקניכם חלמות יחלמון בחוריקם חזינות יראו: וגם על העבדים ועל השפחות בנימים ההמה אשפוך את רוחי:

25. Zechariah 2:15

ונלוו גוים רבים אל ד' ביום ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכם וידעת כי ד' צבקות שלחני אליך:

26. Malbim to Zechariah 2:15

"ונלוו גוים רבים אל ד'" - שיתגיירו ויקבלו דת האמת.
"And many nations will join Gd" – they will convert and accept the religion of truth.

27. Menachem Begin, *Basic Outlines of our Life-Worldview and National Outlook*

Israel's prophets and seers, from whom we have inherited the aspiration for justice that guide our repose, elevated visions that are very difficult to realize... Their vision is a vision of truth, because even beyond the historical horizon, beyond "the end of days", they did not promise to abolish any difference. Indeed, "at the end of days" nation will not raise sword against nation, but even then there will be many "nations"; and while "at the end of days" devouring hatred will disappear for "the wolf will lie down with the lamb", but even then the differences between one species and another will not be eliminated. In other words - if one expands the symbolic meaning of the metaphor – the differences between a person and his fellow will not disappear with the desired disappearance of the hatred between them.

28. Zechariah 14:16-19

וְהָיָה כָּל הַנּוֹתֵר מִכָּל הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעָלוּ מִדֵּי שְׁנֵה בְּשָׁנָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַמֶּלֶךְ ד' צְבָקוֹת וְלַחֲגֹ אֶת חַג הַסִּפְּכוֹת: וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲלֶה מֵאֶת מִשְׁפַּחַת הָאֶרֶץ אֶל יְרוּשָׁלַם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַמֶּלֶךְ ד' צְבָקוֹת וְלֹא עָלִיָּהֶם יִהְיֶה הַגִּשְׁם: וְאִם מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא תַעֲלֶה וְלֹא בָּאָה וְלֹא עָלִיָּהֶם תִּהְיֶה הַמַּגֶּפֶה אֲשֶׁר יִגֹּף ד' אֶת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לַחֲגֹ אֶת חַג הַסִּפְּכוֹת: זֹאת תִּהְיֶה חֲטָאת מִצְרַיִם וְחֲטָאת כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לַחֲגֹ אֶת חַג הַסִּפְּכוֹת:

29. Talmud, Avodah Zarah 3a

אמרו לפניו רבש"ע תנה לנו מראש ונעשנה! אמר להן הקב"ה שוטים שבעולם מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת

They said, "Master of the Universe! Give it to us from the start and we will do it!" Gd said to them: World-class fools! One who worked before Shabbat shall eat on Shabbat; one who did not work before Shabbat, how shall he eat on Shabbat?

30. Talmud, Yevamot 24b

ת"ר אין מקבלין גרים לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה

Our Sages taught: We do not accept converts in the time of Mashiach. Similarly, they did not accept converts in the time of David or the time of Solomon.

31. Different stages <http://dafyomi.co.il/sanhedrin/insites/sn-dt-090.htm>

20:1-6 What is that??

32. Talmud, Yoma 77a

"לך ופתחת השק מעל מתניך ונעלך תחליץ מעל רגלך" וכתוב "ויעש כן הלך ערום ויחף" - יחף ממאי? לאו מנעילת הסנדל? ואימא במנעלים המטולאים - דאי לא תימא הכי, "ערום" ערום ממש? אלא בבגדים בלויים! הכא נמי במנעלים המטולאים.

33. Rashi to Yeshayah 20:2

ת"י "ותיסר סקא בחרצך". והדברים מוכיחים שהרי עד עכשיו לא צוהו לחגור שק, שהוא אומר לו להתיר. ועוד שהוא אומר "ונעלך תחלוץ" והוא סימן לאבלות. ופי' "ופתחת" כמו (שמו' לט) "מפותחות פתוחי חותם" לחגור שק בדוחק על בשרו כדי שתרא' חקוקה בבשרו:

34. Malbim to Yeshayah 20:2

שהיה לבוש שק מיום גלות עשרת השבטים

35. Rambam, Moreh Nevuchim 2:46

כן אמרו [ליחזקאל] "ואתה קח לך לבנה וגו'" "ואתה שכב על צדך השמאלי וגו'" "ואתה קח לך חטים ושעורים וגו'", וכן אמרו "והעברת על ראשך ועל זקנך" כל זה במראה הנבואה, ראה שהוא עשה הפעולות ההם אשר צווה לעשותם, וחלילה לד' מתת נביאיו דומים לשוטים ולשכורים, ויצום לעשות מעשה השוטים, ויצום לעשות מעשה השגעון, מחובר אל המצוה במרי, שהוא היה כהן וחיבב שני לאוין על כל פאת זקן ופאת ראש! ואמנם היה זה כלו במראה הנבואה, כן באמרו "כאשר הלך עבדי ישעיהו ערום ויחף", אמנם זה היה במראות אלקים.

36. Abarbanel to Yeshayah 20

לפי שהיה ישעיהו לבוש שק ואפר על גלות השבטים, צוהו ד' יתברך שיסיר השק שהוא מעל מתניו עד שיסיר ערום, וכן יחלוץ כל אחד ממנעליו באופן שיסיר יחף. והסתכל כי לא נאמר בצווי הזה שלש שנים, לפי שלא צוהו כן כי אם שיעשה אותו פעם אחת או ה' פעמים, ויהיה זה לאות ולמופת שלש שנים ינהג מלך אשור את שבי מצרים ואת גלות כוש...

ואמנם אם ראית דברי הרב המורה באותו פמ"ו בח"ב אשר זכרתי... ותמה אני מהאנשים האלה שלמים הם אתנו, איך יתנו גזירה כוללת כזאת בספורי הנביאים, ואם יש לנו פתח פתוח להכחיש פשוטי הספורים, ולומר זה היה במראה הנבואה ומפעל הדמיון... והנה ראינו הנביאים עושים מעשים בפעל כדי שישאלום אדם מה המה אלה, והם ישיבום כל אשר דבר ד', לפי שהדברים שיראו בעין יתפעלו מהדברים הנשמעים... ומי נתן בידנו הבחירה הזאת, אם אין שם אות ומופת יורה עליו הכתוב. על כן אמרתי שהמופת המורה על אמתת זה הוא בדבריהם האפשריים מפאת עצמם, אם העיד הכתוב שהיה וקרה בפעל, שאז אין לנו לזוז מפשוטו ולא לעשות צורות ולהוציא הפסוקים מפשוטיהם.

37. Abarbanel to Yeshayah 20:6

וקרא ארץ יהודה "אי" לדמיון, כי האי יסבוב הים אותו מכל צד, ואין לו חבור ולא דבוק עם ארץ מה, וכן היה ארץ יהודה שלא היה לה אהבה ולא דבוק עם אומה מן האומות, וכולם היו שונאים אותה כדמיון האי אשר בתוך הים, וזה כולו שאמר יורה על גודל הנס שבהיותם מתיאשים מהמלט מיד סנחריב, יפלטם ד' על ידו על דרך פלא כמו שנעשה במפלתו.